

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

8-ASIS TARPTAUTINIS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTAS „Veiklos segmentai”

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kada taikomas 8-asis TFAS standartas?

Kokios yra pagrindinės apibrėžtys?

---

*Veiklos
segmentas*

ūkio subjektų veikla generuojanti pajamas ir sąnaudas, kurios rezultatai yra reguliariai peržiūrimi; remiantis šia informacija, priimami išteklių valdymo sprendimai, apie šias veiklas pateikiama atskira finansinė informacija.

Kokios yra pagrindinės apibrėžtys?

---

*Veiklos
segmentas*

ūkio subjektų veikla generuojanti pajamas ir sąnaudas, kurios rezultatai yra reguliariai peržiūrimi; remiantis šia informacija, priimami išteklių valdymo sprendimai, apie šias veiklas pateikiama atskira finansinė informacija.

---

*Pagrindinis
sprendimus
priimantis
asmuo*

tai darbuotojas, kurio funkcija yra priimti su veiklos segmentu susijusius sprendimus dėl verslo veiklos ir išteklių paskirstymo bei atlikti veiklos segmento vertinimą.

Veiklos segmento samprata

- Veiklos segmentas apibrėžiamas kaip ūkio subjektas, kuris generuoja pajamas ir patiria išlaidas, ir apie segmentą yra prieinama atskira finansinė informacija.
- Tačiau reikia pažymėti, kad veiklos segmentas tam tikrais atvejais negauna pajamų, pavyzdžiui, naujos verslo veiklos, kurios ateityje generuos pajamas.

Veiklos segmento samprata

- Veiklos segmentas gali būti apibrėžtas kaip ūkio subjekto dalis.
- Tačiau kai kuriais atvejais atskira ūkio subjekto dalis ne visada laikoma veiklos segmentu
- Pavyzdžiui, ūkio subjekto pajamų negeneruojantis arba gaunantis atsitiktinių pajamų vienetas nebūtų laikomas veiklos segmentu.

Kokias funkcijas atlieka pagrindinius
sprendimus priimantis asmuo?

Kokias funkcijas atlieka pagrindinius sprendimus priimančias asmuo?

- Ūkio subjektuose pagrindinis sprendimus priimančias asmuo funkcijas dažnai atlieka ūkio subjekto vadovas, vyriausiasis veiklos vadovas arba vykdomųjų direktorių grupė ir kiti asmenys.
- Daugumoje ūkių subjektų veiklos segmentams būdingos trys iš aukščiau paminėtų ypatybių (pajamas generuojanti veikla; veikla yra reguliariai peržiūrima; galima gauti atskirą finansinę informaciją), tačiau toks ūkio subjektas savo veiklą pateikti atskaitose ir pristatyti gali skirtingais būdais.

Kokias funkcijas atlieka veiklos segmento vadovas?

Kokias funkcijas atlieka veiklos segmento vadovas?

- *Veiklos segmento vadovas* parengia segmento planus ar prognozes, jo finansinius rezultatus ir aptaria juos su pagrindiniu sprendimus priimančiu asmeniu. Pažymėtina, kad pagrindinis sprendimus priimantis asmuo gali būti ir veiklos segmento vadovas, o veiklos segmento vadovas gali būti kelių segmentų vadovas.
- Kai kuriuose ūkio subjektuose vadovai yra atsakingi už skirtingus produktus ar paslaugas; kitose už geografines sritis atsakingi vadovai.

Veiklos segmentų pavyzdžiai

Veiklos segmento tipas	Pavyzdžiai
Geografinės vietovės	Ūkio subjektas Z nustatė savo veiklos segmentus pagal klientų pobūdį ir vietą – Europa, Azija ir Amerika.

Veiklos segmentų pavyzdžiai

Veiklos segmento tipas	Pavyzdžiai
Geografinės vietovės	Ūkio subjektas Z nustatė savo veiklos segmentus pagal klientų pobūdį ir vietą – Europa, Azija ir Amerika.
Verslo padaliniai	Ūkio subjektas X turi tris skyrius: pirmasis skyrius parduoda įrangą asmenims, antrasis – ūkio subjektams, trečiasis – viešosioms įstaigoms. Ūkio subjektas X nustatė veiklos segmentus pagal šiuos padalinius.

Veiklos segmentų pavyzdžiai

Veiklos segmento tipas	Pavyzdžiai
Geografinės vietovės	Ūkio subjektas Z nustatė savo veiklos segmentus pagal klientų pobūdį ir vietą – Europa, Azija ir Amerika.
Verslo padaliniai	Ūkio subjektas X turi tris skyrius: pirmasis skyrius parduoda įrangą asmenims, antrasis – ūkio subjektams, trečiasis – viešosioms įstaigoms. Ūkio subjektas X nustatė veiklos segmentus pagal šiuos padalinius.
Paslaugos	Ūkio subjektas Y teikia serverių nuomos, nuotolinių konsultacijų ir IT įrangos remonto paslaugas. Šios trys paslaugos yra įvardijamos kaip veiklos segmentai.

Veiklos segmentų pavyzdžiai

Veiklos segmento tipas	Pavyzdžiai
Geografinės vietovės	Ūkio subjektas Z nustatė savo veiklos segmentus pagal klientų pobūdį ir vietą – Europa, Azija ir Amerika.
Verslo padaliniai	Ūkio subjektas X turi tris skyrius: pirmasis skyrius parduoda įrangą asmenims, antrasis – ūkio subjektams, trečiasis – viešosioms įstaigoms. Ūkio subjektas X nustatė veiklos segmentus pagal šiuos padalinius.
Paslaugos	Ūkio subjektas Y teikia serverių nuomos, nuotolinių konsultacijų ir IT įrangos remonto paslaugas. Šios trys paslaugos yra įvardijamos kaip veiklos segmentai.
Produktai	Ūkio subjektas D gamina šviežius pieno produktus (pieną, grietinę ir jogurtą), sūrį ir kitus pieno produktus. Šios trys produktų grupės yra laikomos įmonės veiklos segmentais.

Veiklos segmentų vertinimas

- Ūkio subjektai turi atskleisti informaciją apie veiklos segmentus finansinių ataskaitų vartotojams, jeigu tie veiklos segmentai atitinka 8-ajame TFAS nustatytus kriterijus.
- Norėdami tai nustatyti, kokių veiklos segmentų informacija turi būti pateikta finansinių ataskaitų vartotojams, veiklos segmento pajamos, pelnas (nuostoliai) ir turtas vertinami pagal nustatytas ribas.

Veiklos segmentų kiekybinės ribos

Pajamų testas

Veiklos segmento pajamos $\geq 10\%$ nuo visų veiklos segmentų pajamų

Veiklos segmentų kiekybinės ribos

Pajamų testas

Veiklos segmento pajamos $\geq 10\%$ nuo visų veiklos segmentų pajamų

Pelno (nuostolių) testas

Veiklos segmento pelnas $\geq 10\%$ nuo visų pelningų veiklos segmentų pelno

Veiklos segmento nuostoliai $\geq 10\%$ nuo visų nepelningų veiklos segmentų nuostolių

Veiklos segmentų kiekybinės ribos

Pajamų testas

Veiklos segmento pajamos $\geq 10\%$ nuo visų veiklos segmentų pajamų

Pelno (nuostolių) testas

Veiklos segmento pelnas $\geq 10\%$ nuo visų pelningų veiklos segmentų pelno

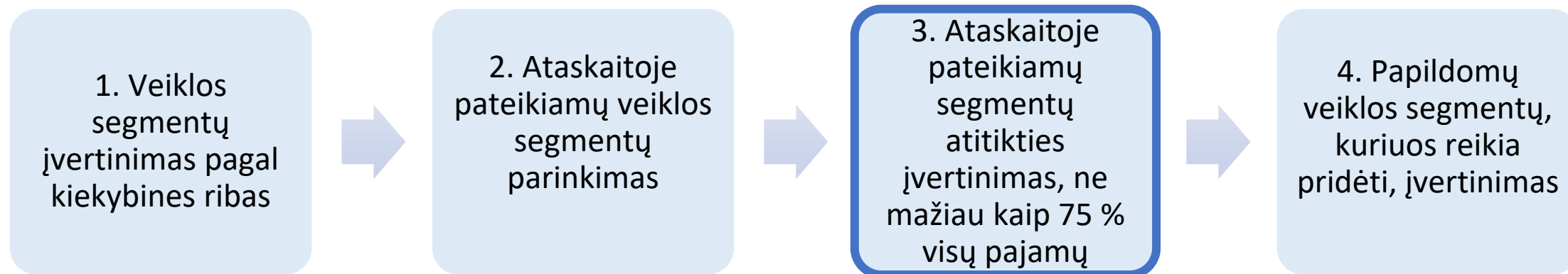
Veiklos segmento nuostoliai $\geq 10\%$ nuo visų nepelningų veiklos segmentų nuostolių

Turto testas

Veiklos segmento turtas $\geq 10\%$ nuo visų veiklos segmentų turto

Pateiktinų segmentų parinkimo žingsniai

75 % testo pavyzdys dėl pateiktinų segmentų atrinkimo

Pateiktinų segmentų atrinkimas

Atrinktų segmentų pajamos:

- A – 10 000 PV;
- C – 15 000 PV.

Kitų segmentų pajamos

- B – 4 200 PV;
- D – 4 000 PV;
- E – 4 400 PV;
- F – 4 200 PV;
- G – 3 200 PV.

75 % testo pavyzdys dėl pateiktinų segmentų atrinkimo

Pateiktinų segmentų atrinkimas

Atrinktų segmentų pajamos:

- A – 10 000 PV;
- C – 15 000 PV.

Kitų segmentų pajamos

- B – 4 200 PV;
- D – 4 000 PV;
- E – 4 400 PV;
- F – 4 200 PV;
- G – 3 200 PV.

75 % pajamų testas

Bendros visų segmentų pajamos 45 000 PV.

75 % pajamų yra 33 750 PV ($45\,000 \times 75\%$).

Atrinktų segmentų pajamos sudaro ~56 % ($25\,000\text{ PV} / 45\,000\text{ PV}$) visų pajamų.

Papildomi segmentai turi būti pasirinkti, kad atitiktų 75 % testą.

75 % testo pavyzdys dėl pateiktinų segmentų atrinkimo

Pateiktinų segmentų atrinkimas

Atrinktų segmentų pajamos:

- A – 10 000 PV;
- C – 15 000 PV.

Kitų segmentų pajamos

- B – 4 200 PV;
- D – 4 000 PV;
- E – 4 400 PV;
- F – 4 200 PV;
- G – 3 200 PV.

75 % pajamų testas

Bendros visų segmentų pajamos 45 000 PV.
75 % pajamų yra 33 750 PV (45 000 x 75 %).
Atrinktų segmentų pajamos sudaro ~56 % (25 000 PV / 45 000PV) visų pajamų.

Papildomi segmentai turi būti pasirinkti, kad atitiktų 75 % testą.

Assignment of additional segments

Vadovybė nustatė, kad:

- segmentas E yra reikšmingas ir jo pajamų riba yra artima 10 % (t. y. ~ 9,8 %)
- segmentų D ir G pobūdis yra panašus ir segmentai turi būti sujungti į vieną segmentą. Tada naujo segmento DG pajamos sudarys 16 % visų pajamų.

Dėl to pateiktini segmentai yra A, C, E, DG, o jų pajamos yra 36 600 PV (~81,3 %).

Finansinės ataskaitos paruošimo procedūros

- Prieš rengiant finansinių ataskaitų informaciją apie segmentus, kuriuos reikia pateikti, informacija turi būti apskaičiuota remiantis finansiniais duomenimis.
- Šią informaciją sudaro skirtingi atskaitomybės segmento apskaitos elementai (pajamos, išlaidos, įsipareigojimai, turtas ir kt.).

Įsipareigojimų ir turto identifikavimo pagal segmentus pavyzdžiai

Straipsniai	Segmentai					
	A		B		C	
	20x1, PV	20x0, PV	20x1, PV	20x0, PV	20x1, PV	20x0, PV
Pastatai	180 000	150 000	450 000	430 000	340 000	300 000
Įranga	25 000	30 000	90 000	100 000	70 000	60 000
Atsargos	2 000	1 000	22 000	22 000	12 000	15 000
Gautinos sumos	12 000	14 000	33 000	42 000	10 000	8 000
Ilgalaikiai įsipareigojimai	80 000	65 000	250 000	160 000	130 000	133 000
Trumaplaukiai įsipareigojimai	260 000	240 000	240 000	247 000	199 000	191 000

Kokie yra reikalavimai atskleidimui?

Kokie yra reikalavimai atskleidimui?

- Segmentų informacija atskleidžiama finansinių ataskaitų vartotojams.
- Pateikiant informaciją finansinėse ataskaitose, nurodytos sumos turi būti pagrįstos finansine informacija.
- Be to, jis turi atskleisti kitas reikšmingas atskaitomybės segmentų sumas.
- Informacijos kiekis priklauso nuo veiklos segmentų tipo.

Reikalavimai atskleidimui

Produktų atskleidimas

Paslaugų atskleidimas

Geografinės vietovės atskleidimas

Pagrindinių klientų atskleidimas

Produktų ar paslaugų atskleidimas

Ūkio subjektas turi pranešti apie savo pajamas už kiekvieną produktą / paslaugą (arba panašių produktų / paslaugų grupę) iš išorės klientų.

Išimtys taikomos, jei tokios informacijos rengimo išlaidos yra labai didelės.

Geografinės vietovės atskleidimas

Ūkio subjektai turi pranešti apie pajamas iš išorinių klientų:

- Priskiriami ūkio subjekto šaliai.
- Priskiriami užsienio šalims. Jei atskira užsienio valstybė yra reikšminga, tokios pajamos turi būti atskleistos atskirai.

Geografinės vietovės atskleidimas

Ūkio subjektas privalo pranešti apie ilgalaikį turtą (be finansinių priemonių, atidėtyjų mokesčių turto, išmokų pasibaigus tarnybos laikotarpiui, teisės ir draudimo):

- Įsikūrę ūkio subjekto šalyje.
- Įsikūrę užsienio šalyse. Jei atskira užsienio šalis yra reikšminga, tas turtas turi būti atskleistas atskirai.

Išimtys taikomos, jei tokios informacijos rengimo išlaidos yra labai didelės.

Pagrindinių klientų atskleidimas

Ūkio subjektai turi pateikti informaciją apie priklausomybę nuo pagrindinių klientų. Jei pajamos iš vieno išorinio kliento yra 10 procentų ar didesnės, tai turi būti atskleista:

- Pateikiama bendra pajamų iš tokio kliento suma.
- Segmento ar segmentų identifikavimas, kurie parodo šio kliento pajamas.

Praktinis pavyzdys

- Ūkio subjektas Z tiekia alyvą.
- Įmonės vadovas dabar į veiklos segmentus žvelgia per geografinę veiklą

Segmentai	Rytų Europa	Šiaurės Europa	Vakarų Europa	Azija	Rytų Amerika	Šiaurės Amerika	Iš viso
Pajamos, PV	50 000	55 000	120 000	45 000	50 000	280 000	600 000
Pelnas (nuostoliai), PV	-1 000	5 000	40 000	-14 000	-1 500	90 000	118 500
Turtas, PV	5 000	10 000	80 000	5 000	8 000	150 000	258 000

Praktinis pavyzdys

Yra žinoma, kad ataskaitose pateikti segmentai turi atitikti šiuos kriterijus:

- pajamos sudaro 10 % ar daugiau visų veiklos segmentų pajamų;

Praktinis pavyzdys

Yra žinoma, kad ataskaitose pateikti segmentai turi atitikti šiuos kriterijus:

- pajamos sudaro 10 % ar daugiau visų veiklos segmentų pajamų;
- pelnas arba nuostoliai yra 10 % ar daugiau:
  - nei bendras visos pelningos veiklos pelnas;
  - nei visi nuostolingos veiklos nuostoliai;

Praktinis pavyzdys

Yra žinoma, kad ataskaitose pateikti segmentai turi atitikti šiuos kriterijus:

- pajamos sudaro 10 % ar daugiau visų veiklos segmentų pajamų;
- pelnas arba nuostoliai yra 10 % ar daugiau:
  - nei bendras visos pelningos veiklos pelnas;
  - nei visi nuostolingos veiklos nuostoliai;
- Turtas sudaro 10 % ir daugiau viso segmento turto.

Praktinis pavyzdys

Segmentai	Pajamų testas		Profit (loss) test				Turto testas	
	Suma, PV	%	Pelningos veiklos		Nuostolingos veiklos		Suma, PV	%
			Suma, PV	%	Suma, PV	%		
Rytų Europa	50 000	8,33			-1 000	6,06	5 000	1,94
Šiaurės Europa	55 000	9,17	5 000	3,70			10 000	3,88
Vakarų Europa	120 000	<u>20,00</u>	40 000	<u>29,63</u>			80 000	<u>31,00</u>
Azija	45 000	7,50			-14 000	<u>84,85</u>	5 000	1,94
Rytų Amerika	50 000	8,33			-1 500	9,09	8 000	3,10
Šiaurės Amerika	280 000	<u>46,67</u>	90 000	<u>66,67</u>			150 000	<u>58,14</u>
Iš viso	600 000	100,00	135 000	100,00	-16 500	100,00	258 000	100,00

Praktinis pavyzdys

Segmentai	Pajamų testas		Profit (loss) test				Turto testas	
	Suma, PV	%	Pelningos veiklos		Nuostolingos veiklos		Suma, PV	%
			Suma, PV	%	Suma, PV	%		
Rytų Europa	50 000	8,33			-1 000	6,06	5 000	1,94
Šiaurės Europa	55 000	9,17	5 000	3,70			10 000	3,88
Vakarų Europa	120 000	<u>20,00</u>	40 000	<u>29,63</u>			80 000	<u>31,00</u>
Azija	45 000	7,50			-14 000	<u>84,85</u>	5 000	1,94
Rytų Amerika	50 000	8,33			-1 500	9,09	8 000	3,10
Šiaurės Amerika	280 000	<u>46,67</u>	90 000	<u>66,67</u>			150 000	<u>58,14</u>
Iš viso	600 000	100,00	135 000	100,00	-16 500	100,00	258 000	100,00

Praktinis pavyzdys

Segmentai	Pajamų testas		Profit (loss) test				Turto testas	
	Suma, PV	%	Pelningos veiklos		Nuostolingos veiklos		Suma, PV	%
			Suma, PV	%	Suma, PV	%		
Rytų Europa	50 000	8,33			-1 000	6,06	5 000	1,94
Šiaurės Europa	55 000	9,17	5 000	3,70			10 000	3,88
Vakarų Europa	120 000	<u>20,00</u>	40 000	<u>29,63</u>			80 000	<u>31,00</u>
Azija	45 000	7,50			-14 000	<u>84,85</u>	5 000	1,94
Rytų Amerika	50 000	8,33			-1 500	9,09	8 000	3,10
Šiaurės Amerika	280 000	<u>46,67</u>	90 000	<u>66,67</u>			150 000	<u>58,14</u>
Iš viso	600 000	100,00	135 000	100,00	-16 500	100,00	258 000	100,00

Praktinis pavyzdys

120 000 PV (Vakarų europa) + 45 000 PV (Azija) + 280 000 PV (Šiaurės Amerika) = 445 000 PV

445 000 PV (atrinktų segmentų pajamos) / 600 000 PV (visos pajamos) x 100 = 74,17 %

Praktinis pavyzdys

➤ 1 alternatyva

Segmentai	Pajamų testas		Pelno (nuostolių) testas				Turto testas	
	Suma, PV	%	Pelningos veiklos		Nuostolingos veiklos		Suma, PV	%
			Suma, PV	%	Suma, PV	%		
Europa	225 000	<u>37,50</u>	44 000	<u>33,21</u>			95 000	<u>36,82</u>
Azija	45 000	7,50			-14 000	<u>100,00</u>	5 000	1,94
Amerika	330 000	<u>55,00</u>	88 500	<u>66,79</u>			158 000	<u>61,24</u>
Iš viso	600 000	100,00	132 500	100,00	-14 000	100,00	258 000	100,00

Praktinis pavyzdys

➤ 2 alternatyva

120 000 PV (Vakarų Europa) + 45 000 PV (Azija) + 280 000 PV (Šiaurės Amerika) + 55 000 (Šiaurės Europa) = 500 000 PV

500 000 (atrinktų segmentų pajamos) / 600 000 (visos pajamos) x 100 = 83,33 %

Praktinis pavyzdys

- Jei 75 procentų pajamų kriterijus neatitinka, vadovybė turi nuspręsti, kokiais papildomais kriterijais remdamasi pasirenka papildomus segmentus.
- Galiausiai, pasirinkus pateiktinus segmentus, visa su segmentais susijusi finansinė informacija turi būti pateikta finansinių ataskaitų vartotojui.

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union